

РОЛЬ СТУДЕНТІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ТЛІ ЇХ СВІТОГЛЯДНИХ ЗМІН

Вирішення проблем у освітній діяльності найчастіше очікують у площині пошуку концептуальних засад розвитку ВНЗ та впровадження Болонської системи. Втім, значного ефекту можна досягти, змістивши акценти на розумінні особливої ролі студентів у освітньому процесі, формування світогляду яких відбувається в кардинально нових умовах глобалізації та інформатизації світу.

Важливим є переосмислення сучасної ролі студентів у освітньому процесі як визначальних суб'єктів освітньої діяльності з урахуванням тих змін, які відбуваються у навколишньому середовищі та їх світогляді.

Глобалізація та потужна динаміка інформаційної змінності обумовлюють інтегрування людини в надзвичайно складну систему суспільних взаємовідносин, вимагають від неї здатності до оперативних і нестандартних рішень. Освіта, як підсистема цілісної державної системи, не має права відставати у розвитку, вона просто змушена, змінювати свій формат і поділяти ті відносини, які домінують у суспільстві [3].

Безперечним є факт, що світогляд людини, її цінності, навички, професійні здатності та освітній рівень формується під впливом середовища, в якому вона зростає. Дослідники теорії поколінь уже відзначають особливості нового покоління, їх риси, інтереси, потреби. Це люди з відкритим мисленням, допитливі, волелюбні, не зв'язані кордонами, мають більше можливостей у різних сферах ніж їх батьки, відкритіші для нового, гнучкіші. Водночас, ці можливості роблять їх представників іншими у здобуванні знань і навичок, у вирішуванні задач і проблем. Головне – досягнення запланованого результату в найкоротший термін, чітке розуміння мети, мотивації як у навчанні, так і в роботі. Особливістю сучасної молоді є постійне їх перебування в інтернет-середовищі, яке одночасно є для них і джерелом інформації, і каналом комунікації. Вони не планують освоїти одну професію на все життя, вони швидко переформатовуються і проникають в інші сфери, постійно шукають себе в чомусь новому. Для них не є аргументом працювати тому, що так треба або тому, що всі так роблять, вони будуть докладати максимум зусиль тільки в разі, якщо робота дійсно буде їм приносити задоволення.

Усі ці якості нового покоління потребують новацій в освіті і саме це, є причиною того, що основна увага має приділятися питанням подолання консервативних підходів до існуючих стереотипів викладання та взаємодії суб'єктів освітнього процесу, людиноцентристського спрямування освіти та гуманістичної спрямованості інноваційних процесів [1]. Зміщення акценту на роль студента через зміни його ролі, прав, обов'язків, можливо досягти шляхом впровадження принципів демократичності, самореалізації, через розкриття особистісного потенціалу студента як учасника освітнього процесу; розвитку творчості та критичності мислення. Враховуючі нові особистісні риси студентів, потребують удосконалення процеси побудови своєї власної програми навчання, а саме їх право на вибір предметів, які задовольняють їх професійні прагнення; поширення повноважень студентського самоврядування; відхід від «потокowego» навчання шляхом акценту на проєктній і командній роботі (застосування формату квестів); зростання педагогічної майстерності викладача, рівня його культури, мислення, світогляду; створення відповідної матеріально-технічної бази.

Отже, розуміння ролі студента як важливого суб'єкту освітнього процесу з урахуванням змін у їх світогляді має стати важливим чинником у вихованні всебічно розвиненої, самостійної, самодостатньої особистості, яка керується в житті власними знаннями і переконаннями. Творчо сформована особистість стає активним суб'єктом суспільних відносин [2]. Це потрібно суспільству для досягнення критеріїв економічно розвинених країн.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556 VII.
2. Проект постанови КМУ «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти».
3. Кремень В. Трансформація особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації / В. Кремень // Професійно-технічна освіта. – 2009. – № 1. – С. 3–6.